

СПІВПРАЦЯ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ І БІЗНЕС-СПІЛЬНОТИ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ-ЕКОНОМІСТІВ

Забезпеченню підготовки фахівців-економістів високої якості має сприяти інтеграція вищих навчальних закладів, академічних і галузевих секторів науки з промисловістю та бізнес-середовищем. У цьому контексті особливого значення має набути залучення роботодавців до підготовки фахівців-економістів.

Сьогодні вищим навчальним закладам необхідно налагоджувати постійну взаємодію, мати стійкий та ефективний «зворотній зв'язок» із бізнес-спільнотою, яка потенційно виступає роботодавцем для майбутніх випускників. Така співпраця вузів і бізнес-спільноти позитивно впливає на вдосконалення системи підготовки кадрів для економіки; координацію зусиль фахівців різних галузей економіки з метою професійної єдності, обміну досвідом та інформацією; встановлення партнерських відносин з фахівцями інших регіонів України, із зарубіжними фахівцями.

Важливу роль у реалізації даного підходу грає власне практичний аспект підготовки майбутніх фахівців: 1) залучення фахівців-практиків до викладання основних дисциплін спеціальності; 2) занурення у виробниче середовище на базі вузу за рахунок функціонування спеціалізованих навчально-тренувальних центрів; 3) впровадження практичної складової в навчальні дисципліни; 4) створення інформаційної бази спеціальності, що відповідає сучасним вимогам та дозволить створити умови для формування основних компетенцій майбутнього економіста: загальнонаукових, соціально-особистісних, організаційно-управлінських, загальнопрофесійних і спеціальних.

Цілями партнерства вищих навчальних закладів і бізнес-середовища можуть стати, по-перше, виконання викладачами і студентами вищих навчальних закладів наукових досліджень і технологічних розробок на замовлення бізнес-середовища. По-друге, вища школа буде здійснювати цільову підготовку фахівців у межах кадрового замовлення з боку бізнесу та за його участю. При цьому йдеться не тільки про фінансові аспекти підготовки, а й про безпосередню участь представників бізнес-середовища у навчально-виховному процесі. По-третє, прискороному формуванню професійної і соціальної компетентності майбутніх фахівців сприятиме перенесення окремих форм навчально-виховного процесу в цехи, відділи та інші підрозділи підприємств, фірм та організацій, власне для яких і здійснюється підготовка.

За кордоном подібне партнерство має багатосторонній характер, у ньому беруть участь не тільки бізнес-структури та університети, а й держава, регіональна влада і місцеві громади. Це має істотний соціально-економічний ефект.

Підвищенню якості підготовки кадрів у вищих навчальних закладах має сприяти активне впровадження тристоронніх договорів «студент роботодавець – вищий навчальний заклад» із відображенням у них прав та обов'язків кожної із сторін. У ці рамки варто включити й систему державного замовлення на відповідних фахівців. Молода людина для здобуття фахової освіти може взяти кредит, який має упродовж 10–15 років повернути. При цьому важливо, щоб умови отримання та повернення освітніх кредитів не зашкодили життєвому рівню населення.

Наведені міркування будуть корисні як бізнес-середовищу України, так і вищій школі, оскільки спрямовані на успішну реалізацію інноваційної стратегії розвитку країни.

*Бірюк О.Г., к.е.н., професор
кафедри обліку, аналізу і аудиту в АПК,
Смольська О.Ю., к.е.н., ст. викладач
кафедри обліку, аналізу і аудиту в АПК*

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ПАРТНЕРСТВО БІЗНЕСУ З АКАДЕМІЧНОЮ СПІЛЬНОТОЮ В УКРАЇНІ

У сучасних умовах розвитку цивілізованих суспільних відносин важливою умовою є формування взаємозв'язку інтересів бізнесу, держави та суспільства. Головним інструментом побудови стабільних партнерських відносин між бізнесом та академічною спільнотою слугує механізм соціальної відповідальності, який передбачає, що з боку роботодавця будуть дотримуватися права громадян, кодекс законів про працю та інші нормативно-правові акти з питань ведення бізнесу, а з боку працівника очікується відповідальне, добросовісне ставлення до праці, виконання поставлених завдань та обов'язків.

Економічна криза в нашій державі загострила питання відповідальності бізнесу в суспільстві. Тому актуальність вирішення проблем, пов'язаних з соціальною відповідальністю та партнерством бізнесу з академічною спільнотою, значно зростає, оскільки саме бізнес може запобігти переростанню фінансово-економічної кризи в соціальну.

Для вітчизняного бізнесу тенденція підвищеної уваги до питань соціальної відповідальності й корпоративної етики, на жаль, не є характерною. В Україні співпраця між комерційними й державними структурами та академічною спільнотою майже відсутня. На сьогоднішній день основною метою підприємства в частині кадрового забезпечення є пошук на ринку праці досвідчених і висококваліфікованих працівників, які не потребують додаткових затрат коштів, часу для їх підготовки й навчання роботи. У свою чергу, вищі навчальні заклади не в змозі повною мірою забезпечити потрібну кількість місць для проходження студентами виробничої практики, яка є важливою складовою наукового процесу. Також після закінчення навчання навчальний заклад не бере на себе відповідальності у подальшому працевлаштуванні молодих фахівців. Усе це призводить до погіршення рівня конкурентоспроможності працівників і спричиняє послаблення співробітництва нашої держави з іноземним ринком праці.

Враховуючи зазначене, варто звернути увагу на світовий досвід, що до цього часу сформував такі критерії, які дозволяють визначити підприємство (організацію) як соціально відповідальне: сплата податків, виконання вимог чинного законодавства, виробництво та реалізація якісної продукції, реалізація програм підвищення професіоналізму співробітників, програм з охорони здоров'я співробітників, морального стимулювання персоналу, благодійних і спонсорських проєктів, участь у формуванні позитивної громадської думки про бізнес. Від реалізації даних принципів соціальної відповідальності бізнес має такі переваги: зростає репутація організації, підвищується рівень довіри до її діяльності, якості товарів і послуг; зростає професіоналізм кадрового потенціалу, лояльність співробітників до компанії, формується безпечне середовище діяльності, розвивається корпоративна політика. У свою чергу академічна спільнота одержує гідну оплату праці, робочі місця, соціальне забезпечення, участь у програмах медичного, соціального і пенсійного страхування, конкурентні можливості на ринку праці тощо.

Таким чином, соціальна відповідальність в Україні повинна стати одним із пріоритетів стратегій вітчизняних компаній, що дасть можливість сформувати стабільний розвиток бізнесу, активно впливати на формування їх взаємозв'язку з академічною групою. Також партнерство бізнесу з академічною спільнотою є умовою успішного подолання кризових явищ через ухвалення і реалізацію зважених і узгоджених рішень із врахуванням інтересів усіх зацікавлених сторін.

*Бондарчук Л.М., к.філол.н.,
доцент кафедри української мови та літератури*

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ОРІЄНТАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ (НА ПРИКЛАДІ ПОЛЬЩІ)

Сучасна польсько-українська співпраця в освітній сфері переживає період стрімкого піднесення. Кількість студентів з України, які навчаються у вищих навчальних закладах Польщі у 2014/2015 навчальному році, становить 23,3 тис. осіб, що на понад 50 % більше, ніж у минулому. За офіційними даними, українці становлять більше половини усіх закордонних студентів у Польщі. Такі показники є результатом послідовної 10-річної маркетингової кампанії, яка була проведена польськими вищими навчальними закладами на українському ринку, та сьогоднішньої складної ситуації в Україні [1, 2].

Освітній сайт perspektywy.pl оголосив свої рейтинги найкращих навчальних закладів Польщі. У трійці лідерів серед державних університетів: Ягелонський університет у Кракові, Варшавський університет та Університет ім. Адама Міцкевича у Познані [5].

Перспективи випускників польських ВНЗ з України є досить позитивними. «Усе вказує на те, що міграційне законодавство буде ще ліберальніше: Міністерство праці та соціальної політики Польщі працює над проектом закону, який би дозволяв студентам-іноземцям працювати без додаткових дозволів на працю», – пояснює аналітик Інституту публічних справ Андрій Корнійчук [6].

Як відомо, у ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» уже другий рік студенти вивчають запропоновану кафедрою української мови та літератури вибірково дисципліну «Польська мова». Цей курс у нашому університеті є успішним освітнім проєктом останніх років, для порівняння: у 2014 році його обрало 110 студентів, у 2015 – уже 250.

Зауважимо, що в КНЕУ активно пропагуються зв'язки з Польщею як стратегічним партнером України. У нашому ВНЗ відбулося стажування «Створення та управління власним бізнесом на